

بررسی

پوشاک مردم سیستان و بلوچستان

www.ketab.ir

فرزاد فروزانفر - مهرالزمان نوبان - شهین برهان زهی

سرشناسه	فروزانفر، فرزاد، ۱۳۲۸ -
عنوان و نام پدیدآور	بررسی پوشاک مردم سیستان و بلوچستان / فرزاد فروزانفر، مهرالزمان نوبان، شهین برهان زهی؛ [برای] پژوهشگاه مردم‌شناسی، مرکز معرفی فرهنگی [پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری].
مشخصات نشر	تهران: پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	۱۹۳ ص.: مصور (بخشی رنگی)، نقشه، جدول؛ ۲۲×۲۹ س.م.
شابک	978-600-8977-54-4
وضعیت فهرست نویسی	فیپا
موضوع	پوشاک — ایران — سیستان و بلوچستان
موضوع	Clothing and dress — Iran — Sistan and Baluchestan
موضوع	زیورها — ایران — سیستان و بلوچستان
موضوع	Jewelry — Iran — Sistan and Baluchestan
شناسه افزوده	نوبان، مهرالزمان، ۱۳۳۱ -
شناسه افزوده	برهان زهی، شهین، ۱۳۵۱ -
شناسه افزوده	سازمان میراث فرهنگی کشور (پژوهشگاه). پژوهشگاه مردم‌شناسی
شناسه افزوده	پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری. مرکز معرفی فرهنگی
شناسه افزوده	پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری
شناسه افزوده	Tourism & Research Institute of Cultural Heritage
رده بندی کنگره	GT۱۴۲۰
رده بندی دیویی	۳۹۱/۰۰۹۵۵۷
شماره کتابشناسی ملی	۲۵۴۸۲۰۰

www.ketab.ir

پژوهشگاه مردم‌شناسی

مرکز معرفی فرهنگی

بررسی پوشاک مردم سیستان و بلوچستان

فرزاد فروزانفر، مهالزمان نوبان، شهین برهان زهی

طرح و اجرا: خسرو نوروززاده چگینی

چاپ و صحافی: انتشارات نوربخش

ناظر چاپ: فروزان یعقوبی

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

چاپ اول: ۱۴۰۰

قیمت: ۱۰۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۷۷-۵۴-۴

ناشر: پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

تمام حقوق برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران، خیابان امام خمینی، ابتدای خیابان سی تیر، پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

دورنگار: ۰۲۱-۶۶۷۳۶۷۸۸

تلفن: ۰۲۱-۶۶۷۳۶۴۵۲

رایانامه: ccp@richt.ir

تارنما: www.richt.ir

فروشگاه الکترونیکی کتاب: richtbook.ir

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار
۱۳	مقدمه‌ای بر پژوهش حاضر
۱۵	روش تحقیق
۲۱	فهرست آواها و حروفها
۲۳	فصل اول: آشنایی با استان سیستان و بلوچستان
۲۴	آشنایی با استان سیستان و بلوچستان
۲۷	فصل دوم: بررسی‌های تاریخی سیستان و بلوچستان
۲۸	بررسی‌های تاریخی
۳۷	فصل سوم: پوشاک سیستان
۳۸	حوزه فرهنگی سیستان
۳۸	پوشاک بانوان
۳۸	سرپوش‌ها
۳۸	چارقند
۳۸	دستمال
۳۹	کلاه
۳۹	روبنده
۳۹	دولاق
۳۹	جاوند
۳۹	چادر
۴۰	تن پوش‌ها
۴۰	پیراهن دوگرونه (دوگردانه)
۴۱	پی نر
۴۲	پیراهن بلوچی
۴۲	پی نر اسلامی
۴۳	تمو (تمبو، تمو)
۴۳	جلیقه
۴۳	آرخالق (آلخالق)
۴۳	قبا
۴۴	شلوار (شلوار پاچه دار)
۴۴	پاپوش‌ها

۴۴	کفش
۴۴	پوشاک در طبقات اجتماعی
۴۴	پوشاک کار و پیشه
۴۵	پوشاک در جشن‌ها و مراسم
۴۵	پوشاک اوقات سوگواری
۴۵	پوشاک در فصول مختلف سال
۴۵	جهیزیه عروس
۴۶	آرایش
۴۷	زیورها
۴۹	پوشاک مردان
۴۹	سرپوش‌ها
۵۱	تن‌پوش‌ها:
۵۳	لباس مردان:
۵۳	پیراهن چل‌تریز
۵۶	شلوار:
۵۷	جلیقه
۵۸	کت
۵۸	قبا
۵۹	پالتو نمدی
۵۹	پاپوش‌ها
۶۰	دست‌پوش‌ها:
۶۰	پوشاک در طبقات اجتماعی
۶۰	پوشاک کار و پیشه
۶۱	پوشاک در جشن‌ها و مراسم
۶۱	پوشاک سوگواری
۶۱	پوشاک در فصول مختلف سال
۶۱	آرایش
۶۳	پوشاک کودکان و نوزادان:
۶۴	ضرب‌المثل‌ها
۶۴	باورهای و اعتقادات

۶۷	فصل چهارم: پوشاک سرحد
۶۸	حوزه فرهنگی سرحد
۶۹	پوشاک بانوان
۶۹	سرپوش‌ها
۶۹	تکو
۶۹	چهارگوش
۶۹	دسمال
۶۹	پتی

۶۹	چادر.....
۶۹	تن پوش ها.....
۷۰	لباس زیر
۷۰	پاپوش ها.....
۷۰	پوشاک کار و پیشه.....
۷۰	پوشاک جشن ها و مراسم.....
۷۰	پوشاک در فصول مختلف سال
۷۰	انواع پارچه
۷۱	رنگرزی پارچه.....
۷۱	آرایش.....
۷۱	زیور زنان
۷۱	گوشواره.....
۷۲	کید.....
۷۲	گردنبند.....
۷۳	زینت دست
۷۴	زینت بینی
۷۴	زینت لباس.....
۷۴	زینت گیسوان.....
۷۵	پوشاک مردان سرحد
۷۵	سرپوش ها:.....
۷۷	تن پوش ها.....
۷۹	لباس مردان:.....
۸۱	تپر.....
۸۱	کبا.....
۸۱	جلیقه.....
۸۱	سرین بند.....
۸۱	کمر بند:.....
۸۱	پاپوش ها.....
۸۲	پوشاک در طبقات اجتماعی
۸۲	پوشاک کار و پیشه.....
۸۲	پوشاک در جشن ها و مراسم.....
۸۳	آرایش.....
۸۳	زیورها.....
۸۳	پوشاک کودکان و نوزادان
۸۶	باورها و اعتقادات

فصل پنجم : پوشاک مکران..... ۸۷

حوزه فرهنگی مکران

پوشاک باتوان

۹۰		سرپوش‌ها
۹۱		تن‌پوش‌ها
۹۱		پاپوش‌ها
۹۱		پوشاک در طبقات اجتماعی
۹۲		پوشاک در کار و پیشه
۹۲		پوشاک جشن‌ها و مراسم
۹۲		پوشاک در فصول مختلف سال
۹۳		محل نگهداری لباس
۹۳		رنگ‌های مورد پسند
۹۳		جنس پارچه
۹۳		جهیزیه عروس
۹۳		آرایش
۹۴		زیور
۹۴		گوشواره
۹۵		گردنبند
۹۶		زینت بینی
۹۶		کید
۹۶		انگشتر
۹۶		زینت دور میج پا
۹۷		التگو
۹۷		دستبند
۹۷		ستجاق سینه
۹۸		پوشاک مردان مکران
۹۸		سرپوش‌ها
۱۰۲		تن‌پوش‌ها
۱۰۲		لنگ
۱۰۳		پاپوش‌ها
۱۰۳		پوشاک در طبقات اجتماعی
۱۰۳		پوشاک کار و پیشه
۱۰۳		پوشاک جشن‌ها و مراسم
۱۰۳		پوشاک در فصول مختلف
۱۰۳		آرایش
۱۰۵		پوشاک کودکان و نوزادان
۱۰۵		کهنه بچه
۱۰۵		قنداق
۱۰۵		بند قنداق
۱۰۶		روش سنتی برای شکل‌گیری سر نوزاد
۱۰۶		سرپوش‌ها
۱۰۶		تن‌پوش‌های کودکان و نوزادان

پیشگفتار

انسان برای پی بردن به راز آفرینش و هستی، با نیروی اندیشه در تمام دوران حیات خود تلاش کرده است. مجموعه این تفکرات بنیان علوم انسانی و تجربی جهان امروز را فراهم آورده است. در حقیقت آغاز اندیشه انسان در شناخت به خود ابتدا از جسم آغاز شده است و سپس به مسائل روحی - روانی و ارتباط آن با جسم انجامیده است.

بنابراین حفاظت از جسم در مقابله با گرما و سرما، ابتدایی‌ترین اندیشه انسان بوده است و ساده‌ترین راه آن استفاده از برگ و الیاف درختان، پوست و سپس پشم حیوانات بوده است. با این توجه پوشاک انسان، دوران تحولی بسیاری را تاکنون پشت سر نهاده است به گونه‌ای که می‌توان آن را یک عامل فرهنگی شاخص در شناخت اقوام، طوایف و گروه‌های انسانی مؤثر در مسائل مردم‌نگاری محسوب داشت.

بنابراین می‌توان گفت پوشاک زبان گویای ارتباط‌های فرهنگی - زیستی در حوزه‌های فرهنگی سرزمین است اقوام و گروه‌های انسانی است. آنچه در این مختصر آمده است علاوه بر معرفی پوشاک امروز مردم سیستان و بلوچستان، نگاهی به سیر تحولات تاریخی پوشاک و ارتباط آن با پوشاک امروز این منطقه می‌باشد. بنابراین می‌توان گفت پوشاک زبان گویای ارتباط‌های فرهنگی در این سرزمین‌ها و هم‌چون زبان و گویش عامل مؤثر در تفکیک حوزه‌های فرهنگی است.

آنچه که در این مختصر بیان می‌گردد علاوه بر معرفی پوشاک مردم سیستان و بلوچستان یادآور ریشه‌های فرهنگی - آداب این سرزمین پهناور و کهن است تا که واپس گرفته از تاریخ ایران باستان است که با یادآوری ریشه‌های عمیق فرهنگی این سرزمین کهن.